

Socialförvaltningen

BOKSLUT

2009

DEGERFORS KOMMUN

## Innehållsförteckning

<b>Bokslutet i siffror</b> .....	<b>3</b>
<b>Kommentarer</b> .....	4
<b>Socialchefens kommentarer</b> .....	<b>5</b>
<b>Särskilda händelser under året</b> .....	5
<b>Måluppfyllelse</b> .....	6
<b>Vård och Omsorg</b> .....	<b>7</b>
<b>Årets verksamhet</b> .....	7
<b>Framtiden</b> .....	10
<b>Individ- o familjeomsorg</b> .....	<b>12</b>
<b>Årets verksamhet</b> .....	12
<b>Framtiden</b> .....	13
<b>Handikappomsorg</b> .....	<b>14</b>
<b>Årets verksamhet</b> .....	14
<b>Framtiden</b> .....	15

## Bokslut 2009 - Socialnämnden

### Bokslutet i siffror

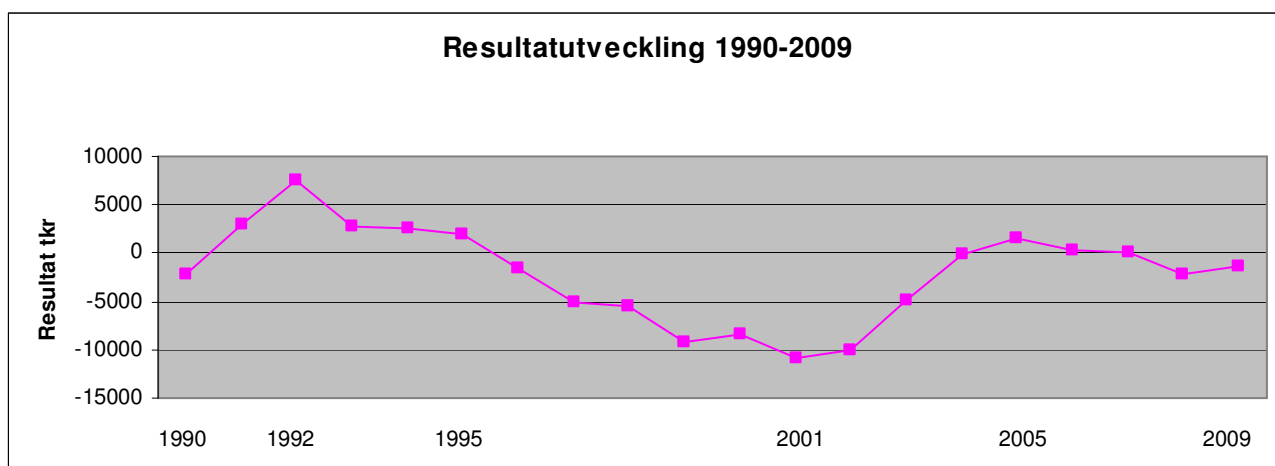
#### Socialnämnden

Redovisning (tkr)	2007	2008	2009
Intäkter	44 952	47 068	45 810
<b>Kostnader</b>	-203 786	-218 085	-221 396
varav personalkostnader	-143 390	-156 124	-155 475
varav kapitalkostnader	-1 082	-969	768
<b>Verksamhetens nettokostnad</b>	<b>-158 834</b>	<b>-171 017</b>	<b>-175 586</b>
<b>Budgetram</b>	<b>158 892</b>	<b>168 910</b>	<b>174 310</b>
<b>Avvikelse</b>	<b>+58</b>	<b>-2 107</b>	<b>-1 276</b>
<b>Nettoinvestering</b>	<b>792</b>	<b>1 648</b>	<b>1 097</b>

Socialnämndens löpande och budgeterade verksamhet redovisar i bokslut 2009 ett överskott om 2,3 mkr. Däremot uppkommer underskott om 3,6 mkr p g a ofinansierade kostnader för försörjningsstöd, vilket medför att socialnämnden totalt redovisar underskott om 1,3 mkr.

Inom socialnämndens hela ansvarsområde uppkommer avvikelser inom de flesta verksamheter. Större avvikelser uppkommer framför allt inom följande verksamhetsområden (*mkr*):

• Obudgeterad kostnadsminskning för sänkt PO till unga	+0,5
• Förändring av årets semesterlöneskuld	+1,1
• Ej förbrukade resurser avseende inventarier, utbildning m m	+0,6
<b>Socialförvaltningens övergripande verksamhet</b>	<b>+2,2</b>
• Övergripande inom vård och omsorg	+0,3
• Särskilt boende	+0,4
• Hemvård	-0,6
• Sjuksköterskor	+0,2
• Rehab / korttidsvård	+0,3
<b>Vård och omsorg</b>	<b>+0,6</b>
• Institutionsplaceringar, vuxna	+0,2
• Institutionsplaceringar / familjehem, barn och ungdom	-0,6
• Övrig verksamhet, insatser och personal inom IFO	+1,0
• Gruppboenden, LSS	+0,5
• Daglig verksamhet, LSS	+0,2
• Stödboendet Muttern	-0,3
• Personlig assistans	-1,5
<b>IFO / HO (exkl ofinansierad kostnad för försörjningsstöd)</b>	<b>-0,5</b>
<b>Socialnämnden (exkl ofinansierad kostnad för försörjningsstöd)</b>	<b>+2,3</b>
Ofinansierad kostnad för försörjningsstöd	-3,6
<b>Socialnämnden totalt</b>	<b>-1,3</b>



## Kommentarer

### Sänkt PO för unga

Kompensation med 0,5 mkr för sänkt PO-pålägg för unga under 26 år har bokförts i efterhand eftersom reducerat PO-pålägg inte bokförts löpande under året.

### Förändring av semesterlöneskuld

Årets förändring av semesterlöneskulden har inneburit en minskad kostnad med 611 tkr för socialnämndens verksamhet. För 2009 var kostnad om 525 tkr budgeterad, vilket innebär ett överskott om 1 136 tkr.

### Personlig assistans

Det underskott, som redovisas för personlig assistans, uppkommer huvudsakligen på grund att den statliga LASS-ersättningen upphört i några ärenden, vilket bl a beror på byte till privata anordnare. Dessutom har verksamheten kvarstående kostnader för personal under uppsägningstiden.

### Försörjningsstöd

Den kraftigt ökade kostnaden för försörjningsstöd kunde förutses redan under sista kvartalet 2008 och det beräknade underskottet prognostiserades till 3,7 mkr för 2009. Ingen ramförstärkning kom till stånd för 2009 och det redovisade underskottet om 3,6 mkr överensstämmer väl med den presenterade prognosen.

**Lilian Bergvall**  
ekonom

## Socialchefens kommentarer

### Särskilda händelser under året

Socialnämndens löpande och budgeterade verksamhet redovisar i bokslut 2009 ett överskott om 2,3 mkr. Däremot uppkommer underskott om 3,6 mkr p g a ofinansierade kostnader för försörjningsstöd, vilket medför att socialnämnden totalt redovisar underskott om 1,3 mkr. Den ofinansierade kostnaden för försörjningsstöd överensstämmer väl med den prognos på 3,7 mkr utöver budget som redovisades inför 2009.

I enlighet med Socialnämndens beslut under våren 2009 har det konkreta arbetet med utformningen av ett lednings- och kvalitetssystem inletts under året. Genom omfördelning av resurser har processledare (0,5 åa) anställts för tiden sept 2009 t o m aug 2010. Av projektplanen framgår att syftet med arbetet är:

- att utarbeta ett kvalitets- och ledningssystem som ett verktyg för att framgångsrikt leda och styra en organisation på ett strukturerat sätt och att ständigt förbättra effektiviteten inom organisationen
- att öka kundtillfredsställelsen/nöjdheten hos brukarna och uppnå verksamhetens mål

Utbildningen med den s.k. Dialogen har fortsatt och samtliga tidigare utbildade inom vården har erhållit den årliga uppföljningen. Nyanställda erhåller årligen en tredagars grundutbildning. Utbildningen sköts nu helt av våra egna fyra handledare, som dessutom även genomfört utbildning inom skola/förskola.

SKL (Sveriges kommuner och landsting) genomför årligen enkäter inom äldre vården, ”Öppna jämförelser”, som syftar till att utveckla jämförelser av kvalitet, kostnader och effektivitet. Jämförelsen omfattar numera 28 indikatorer och resultatet skall inspirera till lokala diskussioner om vad som kan göras för att förbättra resultat, kvalitet och effektivitet i vård och omsorg om äldre. Brukarnas uppfattning om vården i särskilt boende är mycket gott och Degerfors återfinns på plats 11 i landet. De områden som får något sämre betyg är maten, aktivitet och social samvaro samt hemvården. Kartläggningar för förbättringsåtgärder pågår.

Äldreguiden, vars syfte är att tjäna som underlag för brukarnas val av äldreomsorg, omfattar elva kvalitetsområden bl.a. tillgänglighet, delaktighet, personaltäthet, kompetens och mat. Uppgifterna inhämtas via enkäter till kommun och landsting. Sammanfattningsvis kan vi konstatera att vi ligger över riksnittet i tio av de elva kvalitetsområdena.

Datastödet för vikariehanteringen har inneburit att arbetet med tillsättning av vikarier har effektiviserats. Personal som har konverterat till fast anställning men saknar en fast schemarad placeras med förtur på sjuk- och semestervikariat innan fastanställda eller timvikarier tas in. Systemet bevakar också att arbetstidslagen följs.

Vi har i stort sett kunnat verkställa biståndsbeslut inom tre månader. I något fall har verkställighetstiden överskridits betr. särskilda boenden, men behovet har under tiden kunnat tillgodoses via korttidsvård. Inom LSS-området har vi svårigheter att tillgodose behovet av kontaktperson och har vid ett par tillfällen fått rapportera att vi ej verkställt gynnande beslut inom tre månader. Hittills har ingen sanktion dömts ut.

Sjukfrånvaron i förvaltningen har de senaste åren successivt minskat. Det pågår ett aktivt rehabiliteringsarbete med stöd av företagshälsovården och personalkontoret. Långtidssjukfrånvaron har sjunkit från 19 personer sjukskrivna mer än 3 månader vid årsskiftet 2008 till 10

personer 2009. Däremot har märkts en ökning av den kortare sjukskrivningen, vilket oroar, och förvaltningen har därför fäst särskilt uppmärksamhet på detta.

#### ***Sjukfrånvaro, % av arbetad tid***

2006	2007	2008	2009
9,6 %	8,35 %	7,88 %	6,16 %

#### **Måluppfyllelse**

Granskningen av nämndens mål redovisas i särskild skrivelse, Dnr 43-2009/5

Förutom målformuleringarna i verksamhetsplanen har nämnden antagit mål avseende jämställdhetsintegrering. Av handlingsplanen framgår att nyckeltal med könsuppdelad individstatistiken skall redovisas i verksamhetsberättelsen. Dessutom skall kompetenshöjande åtgärder riktade till politiker och personal genomföras, vilket genomfördes i slutet av 2009. Nyckeltal redovisas i respektive verksamhets redogörelse i detta dokument.

Av handlingsplanen i Agenda 22 framgår bl.a. att utbildning i handikappkunskap skall genomföras för personal och politiker. Handikappomsorgen ansvarade för en utbildning i ämnet riktat till samtliga anställda och politiker i kommunen.

#### **Framtiden**

Som ett led i resultatet av genomlysningen i hemvården under 2008 och 2009 kommer arbetsorganisationen att förändras, vilket innebär att de tre vårdlagen i centrala Degerfors omfördelas till fyra arbetslag under första kvartalet 2010.

Översyn av riktlinjer för bistånd inom vård och omsorg har pågått under året, vilken kommer att presenteras för nämnden under våren 2010.

Planering för inrättande av en arbetsmarknadsenhet pågår, Syftet är att svara för kommunens samlade administration av arbetsmarknadsåtgärder och verksamheten skall vara i drift fr o m andra halvåret 2010. Förvaltningens bedömning är att den kan medverka till ytterligare stöd, utöver de som idag är tillgängliga, för bidragsberoende försörjningsstödstagare.

Vid årsskiftet 2010/2011 kommer det tredje gruppboendet för målgrupper inom LSS-verksamheten att tas i bruk.

En barn- och ungdomspolitisk policy 2009 – 2010, Karlskoga – Degerfors kommuner, har fastställts, varav framgår att nämnden skall uppmärksamma de tre prioriterade målområdena i sitt fortsatta målarbete; delaktighet och inflytande i samhället, ekonomiska och sociala förutsättningar och barns- och ungas uppväxtvillkor

**Kristina Sandberg**  
förvaltningschef

## Verksamhetsberättelse Vård och omsorg

### Årets verksamhet

#### Gemensam verksamhet

Biståndshandläggarnas bedömningar och beslut är starten för det arbete som sedan verkställs inom hemvård och särskilt boende. Översyn av riktlinjerna för biståndsbedömning enligt SOL har pågått under året och kommer att presenteras för beslut i Socialnämnden mars 2010.

#### Hemvård

Hemvården har under året haft varierande vårdtyngd, både i Degerfors tätort och i glesbygd. Under 2009 har en arbetsgrupp arbetat med den genomlysning som genomfördes i hemvården 2008. Denna grupp har bestått av representanter från alla vårdlag, nattpatrull samt chefer.

I september 2009 genomfördes en andra genomlysning av hemvården. Resultatet visade en viss förbättring av vårdtagartid än i tidigare mätning, dock inte fullt ut. Vårdlagen hade nu etablerat ett arbetssätt med mindre grupper i vårdlaget, vilket är till fördel för kontinuiteten gentemot vårdtagarna. Erfarenheterna av detta arbetssätt har resulterat i uppdelning av de befintliga vårdlagen i Degerfors tätort och tillskapande av ytterligare ett vårdlag, Centrumlaget. Samtlig personal har tillfrågats om intresse för att byta till Centrumlaget. Samtidigt har översyn gjorts av fördelning av tjänster, antal personal, sysselsättningsgrader och kompetens.

Hemvården har tidigare årligen redovisat en kostnadsökning, vilken nu har planat ut. Orsakerna är både förändrad arbetsorganisation som ett resultat av genomlysningen och tillgången till datastödet vid vikariebehov.

Under 2009 har i genomsnitt 208 vårdtagare erhållit insatser inom hemvården, vilket kan jämföras med 2008 då i genomsnitt 205 vårdtagare erhöll hemvårdsinsatser.

Hemrehab-projektet fortsatt under året och skall pågå till 31 dec 2010. Målet att implementera hemrehabiliteringen i hemvårdens samtliga yrkeskategorier har ej uppnåtts. Arbetet kommer att intensifieras 2010.

#### **Individstatistik avseende beviljat bistånd, hemvård**

Nivå	Antal män		Genomsn ålder	Antal Kvinnor		Genomsn ålder	Antal totalt 2009	
		%			%			%
0	7	5%	85,67 år	7	3%	80,67 år	14	3%
1	25	18%	76,53 år	42	16%	83,57 år	67	16%
2	11	8%	77,11 år	22	8%	79,71 år	33	8%
3	6	4%	70,33 år	14	5%	83,64 år	20	6%
4	15	11%	78,77 år	37	14%	83,33 år	52	13%
5	76	54%	80,56 år	146	54%	85,10 år	222 st	54%
<b>Totalt</b>	<b>140</b>	<b>100%</b>		<b>268</b>	<b>100%</b>		<b>408</b>	<b>100%</b>

Kommentar: Det är ungefär lika stor andel av männen resp kvinnorna som får insatser inom olika vårdnivåer. Däremot är det fler kvinnor som får insatser men de mera omfattande insatserna ges vid högre ålder än bland män.

### Individstatistik avseende beviljat bistånd, matdistribution

	Antal män	%	Genomsn ålder	Antal Kvinnor	%	Genomsn ålder	2009
Matdistribution	63		81,59 år	104		84,16 år	167
Endast matdistr	0			2		75,00 år	2
<b>Totalt</b>	<b>63</b>			<b>106</b>			<b>169</b>

### Individstatistik avseende beviljat bistånd, trygghetslarm

	Antal män	%	Genomsn ålder	Antal kvinnor	%	Genomsn ålder	2009
Trygghetslarm totalt	123		80,22 år	246		84,78 år	369
Endast Trygghetslarm	35		79,66 år	76		83,60 år	111
<b>Totalt</b>	<b>158</b>			<b>322</b>			<b>480</b>

### Särskilt boende

Året präglats av den stora omorganisation som företagits inom särskilt boende och korttidsverksamheten. Omorganisationen innebär att de bästa boendemiljöerna på Letälvsgården och Västergården nyttjas för permanent boende, vilket bland annat innebär att ytterligare tre boendeenheter finns i markplan och att de boende nu har lokaliserats med inriktning på vårdbehov. Alla lägenheter för permanent boende har nu eget hygienutrymme och trinet. Flera boendeenheter har dessutom fått större gemensamma utrymmen.

I samband med strukturförändringen genomfördes en minskning med en boendeplats på Hyttan.

De personer som idag bor i särskilt boende har ett allt större behov av olika vårdinsatser. Arbetsterapeuternas deltagande i teamträffar ökar kvaliteten på samarbetet mellan de olika yrkesgrupperna och leder till förbättringar för den enskilde boende. Antalet funktionsbedömningar av arbetsterapeut har ökat på alla nivåer år 2009. Förflyttningsinstruktörerna har genomfört grundutbildning i förflytningsteknik för fyra enheter inom särskilt boende.

Arbetet med att göra den enskildes vardag så meningsfull som möjligt har fortgått under året, bl.a. genom olika former av underhållning. En musikterapigrupp har startats på Västergården i samarbete med Svenska kyrkan och denna aktivitet kommer att utvidgas med en grupp på Letälvsgården under 2010. På Letälvsgården har enskilda boende haft möjlighet att delta i grupp gymnastiken på Dagrehab, vilket varit uppskattat.

Totalt finns 106 boendeplatser inom särskilt boende, varav 31 platser på Västergården och 75 platser på Letälvsgården. Inom särskilt boende har 35 personer avlidit under året. Motsvarande antal 2008 var 53 personer.

### Sjuksköterskor

Under hösten har planeringen inför och vaccineringen av den ”nya influensan” tagit mycket tid. Det har stor betydelse för verksamheten att vi har specialistutbildade sjuksköterskor, vilket underlättar i vår egen verksamhet och även i samarbetet med Pilgården. Två sjuksköterskor inom hemsjukvården har vidareutbildning i öppen hälso- och sjukvård och under året har tre sjuksköterskor gått specialistutbildningen till distriktsköterska.

Inom särskilt boende är sjuksköterskorna fördelade på Västergården, Letälvsgården, Grindstugan samt Korttidsenheten.

## Rehabilitering

Personalen på Rehab har under 2009 fortsatt arbetet med att implementera hemrehab i vårdlagen, och under året har nya mål för verksamheten utarbetats utifrån rehabiliterings- och kvarboendepincipen.

Arbetsterapeuter och tekniker har utbildat 24 st av omvårdnadspersonalen i förflyttning med lyft. Förflyttningsinstruktörer har genomfört grundutbildning i förflyttningsteknik för totalt 26 personer och med uppföljning av utbildningen för 13 personer.

Omstrukturerings och flyttar av boendeenheter har medfört ökade insatser för kontroll av larm och hjälpmedel under året. Tillbyggnaden av den nya lokalen för hygienhanteringen av omvårdnadshjälpmedel har nästan slutförts och kommer att tas i bruk i början på 2010.

Riktlinjer och kriterier har framtagits för att förbättra verksamheten på Dagrehab och Gästis med syfte att möta det ökade behovet av dagrehabilitering. Gästis verksamhet har under året utökats med en eftermiddagsgrupp efter önskemål från anhöriga och en del förändringar i verksamhets innehåll har påbörjats.

De planerade investeringarna har i huvudsak gått till sängar, lyftar och hygienstolar.

Dagrehab har haft 1 500 besök av 58 personer och Gästis 1 495 besök av 21 personer under året.

I april flyttade Korttidsenheten till nya lokaler på Västergården och verksamheten utökades till 20 platser som är fördelade på två plan. På plan 5 finns 8 platser för växelvård och korttidsvård för minnesglömska och på Plan 4 finns 12 platser avsedda för rehabilitering, palliativ vård och avlastning. Lokalerna fungerar mycket bra med enkelrum och en lokal för grupp-gymnastik.

### **Inskrivna på korttidsboendet**

		<b>2009</b>	<b>2008</b>	<b>2007</b>	<b>2006</b>
Antal nyinskrivna totalt	*)	109	169	165	181
Varav:					
kvinnor		59	68	69	92
män		50	101	96	89

\*)Under 2009 minskades antalet platser på plan 4 från 14 till 12 och dessutom var platserna under två månader begränsade till 8, vilket förklarar den låga beläggningen.

- Under året hade 5 personer växelvård.
- Utav 109 personer var det 78 som efter utskrivning från korttidsenheten gick till hemmet.

### **Antal vårddagar på korttidsboendet**

	<b>2009</b>	<b>2008</b>	<b>2007</b>	<b>2006</b>
Max, antal dagar	189	226	162	201
Min, antal dagar	1	1	1	1
Medel	28	25	26	22
Median	13,5	14	14	14
Beläggning	68 %	87%	88%	84%

## Inskrivningsorsaker på korttidsboendet

	2009	2008	2007	2006
Rehabilitering	24	47	40	42
Avlastning	15	23	15	26
Nedsatt allmäntillstånd	27	19	20	29
Palliativ vård	5	10	7	8
Sociala orsaker	17	13	24	24
Väntan på annat boende	2	0	1	3
Växelvård	19	57	58	49
Väntan på bostadsanpassning	0	0	0	0
Trygghetsplats	0	2		
<b>Totalt</b>	<b>109</b>	<b>169</b>	<b>165</b>	<b>181</b>

### Demensteamet

I demensteamets handledning har fokus lagts på individuellt förhållningsätt. Behovet av stöd till såväl individ som anhöriga är stort innan hemvården kopplas in. Allt fler personer bor hemma längre och flyttar direkt till "svår demens". Behovet av handledning har därför ökat och demensteamet har handlett demensundersköterskorna 1-2 tim/vecka och vårdlagen 3-5 ggr/termin. Handledning till personal på särskilda boende har fortsatt under året.

Träffar för personer med demenssjukdom och deras anhöriga har anordnats och dessutom har ett utbildnings- och informations tillfälle för barn genomförts. Önskemål finns om fortsättning för båda grupperna.

Nationella riktlinjer för demensvården håller på att utarbetas och demensteamet har deltagit i en länsdelsgrupp. Samarbetet med minnesmottagningen har utökats när det gäller kognitiva hjälpmedel och ett handlingsprogram har tagits fram.

### Bostadsanpassning

Antal ärenden under året var 159, vilket kan jämföras med 168 ärenden under 2008. Den genomsnittliga handläggningstiden var 26 dagar och den längsta handläggningstid som noterats är 1 131 dagar, vilket visar att det fortfarande finns äldre ärenden som saknar beslut. Av ärenden som avslutats under året har 58 ärenden datum äldre än 2009 medan utredning pågår i 2 ärenden, som saknar beslut vid årets slut.

De 10 största anpassningarna står för en kostnad av 566 829 kronor och genomsnittskostnad per ärende 2009 uppgår till 5 519 kronor per ärende medan motsvarande kostnad 2008 var 2 587 kronor.

Antalet avslag har ökat till 11 st jämfört med 2008 då 9 st avslogs.

## Framtiden

### Hemvård

Inom hemvården planeras för fortsatt effektivisering av resursanvändning genom vårdtyngdsmätning, prioriteringsbedömningar och planeringssystem. Utvecklingsarbete skall ske inom:

- det rehabiliterande förhållningssättet i vårdlagen
- social dokumentation
- teamsamarbetet kring vårdtagaren

### Särskilt boende

Arbetet fortgår med att, utifrån individens behov och önskemål, göra den enskildes vardag så meningsfull som möjligt. Ökade sociala aktiviteter är ett förbättringsområde som framkommit genom Öppna jämförelser. Ytterligare förbättringsområden är:

- förhållningssätt och bemötande med fokus på individuella behov
- utveckling av den sociala dokumentationen för att säkerställa rättsäkerheten för den enskilde Nya genomförandeplaner kommer att tas i bruk, vilka sedan ska utvärderas/följas upp. Syftet är att öka den enskildes delaktighet i utformningen av insatsens utförande.
- fortsatt utveckling av teamsamarbetet kring den enskilde

### Sjuksköterskor

Under 2009 har inventering genomförts av rutinerna inom HSL. Arbete med kvalitetssystemet kommer att fortsätta under 2010. Målsättningen är att ge vårdtagare och anhöriga en tydligare återkoppling på genomförda insatser samt fortsatt nollvision för läkemedelsavvikelser. För personalen kommer tid till reflektion att avsättas samt prioritering av teamträffar, som är en förutsättning för att vidareutveckla vårt arbetssätt.

### Rehabilitering

Utökning med 0,2 årsarbetare på Dagrehab kommer att medföra ett ökat antal vårdtagare som deltar i verksamheten. Även verksamhetens innehåll och öppettider kommer att förändras.

Arbetet med att förtydliga målsättningen med vistelsen på korttidsenheten för den enskilde individen fortsätter. Under året skall möjlighet ges till fortbildning i rehabilitering med syfte att vidareutveckla och organisera vardagsaktiviteter.

Korttidsenhetens tre målformuleringar, med inriktning på kontaktmannaskap, välkomstsamtal och bemötande/ information vid ankomst, ger bra förutsättning för individuell vård.

Genom hemrehab får flera vårdtagare aktivitets-och funktionsbedömningar av arbetsterapeut jämfört med 2008, vilket är en kvalitetshöjning. Arbetsterapeuter och tekniker har utbildat personal från distrikt i lyftanvändning.

### Demensteam

Från 2010 halveras tiden i demensteamet och uppdraget vidgas att omfatta anhörigstöd inom hela socialförvaltningen. Det nya uppdraget som anhörigsamordnare fr o m 2010 har inneburit deltagande i länsträffar vid flera tillfällen under 2009.

### Bostadsanpassning

Nya bestämmelser, som kom i slutet av 2009, kommer att påverka framtida kostnader när det gäller hissar. Äldre hissar saknar enligt reglementet viss utrustning och går därför inte att återanvända.

**Bernt Johansson**  
**verksamhetschef**

## Verksamhetsberättelse Individ- och familjeomsorg

Individ och familjeomsorgen är organiserad i fem olika områden, nämligen ekonomi, missbruk, flyktingmottagning, barn och ungdom samt sysselsättning.

### Årets verksamhet

#### Ekonomi

Under året har kostnaderna för försörjningsstöd ökat kraftigt eftersom fler hushåll har varit i behov av försörjningsstöd jämfört med tidigare år. Verksamheten redovisar därför ett större underskott.

	2009	2008	2007
Antal hushåll med försörjningsstöd	335	289	254
Bruttokostnad (tkr)	11 054	8 017	6 469
Nettokostnad (tkr)	10 429	7 737	6 137

Nettokostnadsökningen är ca 30 % mellan åren och ökningen från 2007 till 2009 är hela 70%. 92 barn bor i familjer som beviljats försörjningsstöd under 2009. Orsakerna till det ökade bidragsberoendet finns framförallt i de förändringar i de generella trygghetssystemen som genomförts på nationell nivå, den kraftigt försämrade arbetsmarknaden och en fortsatt inflyttning till kommunen av personer utan egen försörjning. Särskilt utsatt är gruppen i åldern 18-25 år. Det ökande antalet ärenden har också krävt ökade personalresurser för handläggningen.

Under våren genomfördes en kartläggning av samtliga pågående ärenden inom försörjningsstöd. Med stöd av medel från samordningsförbundet (FINSAM) har olika insatser prövats under året för att stödja grupperns möjligheter till egen försörjning.

Ett projekt med personligt stöd till ungdomar med misstänkta funktionshinder har startats. Arbetsförmågeutredningar genomförs för att klargöra arbetshinder och få en planering mot arbetsmarknaden. Under hösten har ett nytt projekt inriktat mot funktionshindrades möjligheter på arbetsmarknaden planerats, kallat Kom Jobb. Genom FINSAM placeras personer vid Jobbcentrum i Karlskoga för arbetsprövning och arbetsträning eller GRUS (Grupputveckling i samverkan). Samarbete med primärvården, försäkringskassan och arbetsförmedlingen pågår genom den så kallade Hälsopilen, som är ett samverkansorgan kring enskilda personer. Kommunen har tecknat ett avtal med Stiftelsen Activa som har till uppgift att arbeta med rehabilitering av yngre funktionshindrade. Genom detta har samarbetet med Stiftelsen Aktiva ökat i omfattning.

Under hösten fattade kommunstyrelsen beslut om inrättande av en arbetsmarknadsenhet.

På grund av det ökade antalet ärenden i behov av försörjningsstöd har ekonomigruppen förstärkts under året.

#### Missbruk

Under 2009 har behovet av institutionsvård för missbrukare varit lågt. Det är inte ovanligt att behovet av institutionsvård är ojämnt. Det lägre behovet kan också ha sin förklaring i ett bättre sätt att möta behovet av behandling i öppna former genom öppenvårdsprogrammet Lyftet och samverkan med landstingets beroendecentrum.

### Flyktingmottagning

Flyktingmottagningen har fortsatt under 2009 och 31 personer, som beviljats uppehållstillstånd, har tagits emot. Under året har flera kommunala anställningar i form av instegsjobb genomförts. Målet med dessa är att underlätta inträdet på arbetsmarknaden för flyktingar genom att de får en referens och erfarenhet från det svenska arbetslivet. Som ytterligare en möjlighet i arbetsmarknadsintroduktionen har tidsbegränsade anställningar med bidrag enligt Ny-startsjobb också genomförts för några personer.

### Barn och ungdom

I början av året erhöll Degerfors kommun permanent licens från socialstyrelsen för att använda det handläggnings- och dokumentationssystem som kallas Barn behov i centrum, BBIC. Detta efter en två år lång implementeringsperiod.

Arbetet med att utveckla det föräldrastödjande arbetet 0 – 20 år har fortsatt. Implementeringen av ICDP – Vägledande samspel som ett gemensamt förhållningssätt bland all personal som arbetar med barn och ungdom i kommunen har fortsatt genom inspirationsgrupper inom de olika verksamheterna. Inom ramen för projekt Pinocchio har arbetssätt för att hjälpa barn som riskerar utveckla ett varaktigt normbrytande beteende utvecklats. Det projekt som bedrivits av Sveriges Kommuner och Landsting enligt Genombrottsmetoden har slutförts. För det fortsatta arbetet med att utveckla och sprida arbetssättet inom kommunen har statliga utvecklingsmedel från länsstyrelsen erhållits.

Antalet vårddagar för barn och ungdom utom hemmet i familjehem eller institutionsvård har ökat under 2009 och medfört ett ekonomiskt underskott inom verksamhetsområdet.

### Sysselsättning

Antalet personer i olika beredskapsanställningar har varit stabilt under året. Kamratens verksamhet har bedrivits i oförändrad omfattning men med något sjunkande antal deltagare.

## **Framtiden**

### Försörjningsstöd

Behovet av försörjningsstöd förväntas vara fortsatt stort under det närmaste året. Det finns idag inga tecken som tyder på en förändring av kostnadsutvecklingen.

### Flyktingmottagning

Under hösten 2009 har regeringen lämnat ett förslag som innebär att huvudansvaret för flyktingmottagningen från 1 december 2010 kommer att flyttas till arbetsförmedlingen. Ett visst ansvar för samhällsintroduktion kommer däremot ligga kvar hos kommunerna.

**Ingmar Ångman**  
**Verksamhetschef**

## **Verksamhetsberättelse Handikappomsorgen**

### Gemensam verksamhet

Etikprojektet har slutförts under 2009 och lett fram till ett etiskt handlingsprogram för handikappomsorgen, som fastställts av socialnämnden. All personal deltog i ett seminarium med Sture Gustafsson där inriktningen på programmet diskuterades. I framtiden gäller att programmet måste revideras regelbundet och bli ett aktivt instrument i vägledning till personal och introduktion av nyanställda.

### **Årets verksamhet**

#### Psykiskt funktionshinder

Även under 2009 märks en tydlig ökning av antal personer med psykiska funktionshinder som söker insatser från handikappomsorgen. En ny vårdreform ”tvång i öppenvård” genomfördes under 2008. I samband med vårdreformen har kommunen även 2009 erhållit stimulansbidrag för att utveckla verksamheten från staten. Dessa har använts till att implementera arbetssättet ESL (Ett självständigt liv) vilket all personal utbildats i och därefter fått handledning. Vi har genomfört en brukarundersökning som lett fram till beslut om ett utvecklingsarbete kring hur målgruppens behov bättre kan tillgodoses. Genom omfördelning av arbetsuppgifter har resurs för att arbeta med utvecklingsarbetet tillskapats. Under hösten fick en stor del av personalen utbildning kring personer med neuropsykiatriska funktionshinder.

#### LSS-verksamheten

LSS-verksamheten bedrivs i form av två gruppboendestäder, två dagcenter, ett korttidsboende samt personlig assistans.

I december 2008 flyttade korttidsboendet till nya lokaler på Odelbergsvägen. Efter renovering flyttade gruppboendestaden Jannelund till korttidsboendets gamla lokaler på Nya Brogatan. Detta har lett till bättre lokaler och bättre utemiljö för korttis samt bättre bostäder för de boende på gruppboendestaden. Under 2009 har planeringen av en tredje gruppboendestad påbörjats i nära samverkan med de framtida hyresgästerna och deras anhöriga.

Inom daglig verksamhet har arbetet på att utveckla verksamheten fortsatt. Fler arbetstagare har kunnat få praktikplatser utanför dagcenter. Under hösten planerades för övertagande av caféverksamheten på gymnasieskolan. Tidningen ”Dagcenterbladet” presenterar både arbetstagare och verksamheten inom dagcenter och leder till att gruppen synliggörs i kommunen. Från 1 oktober sköter personalen vid Dagcenter själva resorna för arbetstagare till och från verksamheten. En brukarundersökning för att fånga upp arbetstagarnas synpunkter på verksamheten och önskemål om förändringar har genomförts.

Inom personlig assistans har ett större ekonomiskt underskott uppstått under året, vilket resulterat i att ett bättre system för uppföljning av den svårplanerade verksamheten utarbetats. Budgeten är nu planerad per brukare, vilket leder till att man snabbare kan identifiera var de ekonomiska problemen uppstår. Huvudsakligen beror årets underskott på kvarstående personalkostnader i samband med avveckling av uppdrag och kostnader i samband med att brukare tillfälligt varit på sjukhus. Dessutom har kommunen fått bära kostnader för personal under uppsägning från sina brukare.

## **Framtiden**

### Psykiskt funktionshindrade

En genomförd brukarundersökning har genomförts för att kartlägga målgruppens levnadsförhållanden och behovsbild. Undersökningen har bl a visat på behovet av att handikappanpassa verksamhetens olika lokaler. Behovet är störst för stödboendet Muttern med 12 lägenheter där såväl de boendes ålder, grad av funktionshinder och individuella behov varierar. Boendet saknar t ex hiss, vilket begränsar möjligheterna att erbjuda boendeplats till alla i målgruppen.

**Ingmar Ångman**  
verksamhetschef